

Glas Slavonije

ĐAKOVO PREDSTAVLJEN 12. ZBORNIK MUZEJA ĐAKOVŠTINA

Velikaška obitelj Gorjanski imala je posjede do Jadrana

Objavljeno 30. prosinca, 2015.

U sklopu svoje izdavačke djelatnosti Muzej Đakovštine predstavio je svoj 12. Zbornik, opširno i zanimljivo, brojnim podacima, povijesnim činjenicama, znanstvenim radom i drugim sadržajima potkrijepljeno štivo na 360 stranica na kojima je devet članaka, među kojima i nekoliko izvornih znanstvenih radova.

Nekoliko je autora na promociji predstavilo svoje radove, poput rada “Velikaška obitelj Gorjanski: skica političke povijesti” dr. Stanka Andrića s Hrvatskog instituta za povijest – Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje iz Slavonskog Broda, a dr. Slađana Josipović Batorek (Filozofski fakultet Osijek) približila je svoj rad “Ograničavanje prikupljanja vjerskih priloga na području Đakovačke (Bosanske) i Srijemske biskupije nakon 1945. godine”.

Uz konstataciju kako su Gorjanski jedna od najznačajnijih obitelji srednjovjekovnoga Ugarsko-hrvatskog kraljevstva čije je obiteljsko sjedište bilo na području današnjih Gorjana, Andrić je ocijenio kako nisu bili jedan od plemićkih rodova čija su povijest i djelovanje sustavno obrađivani. Ekonomska povijest tog roda kaže da su u 14. i 15. stoljeću u jednom trenutku imali posjede sve od Jadrana pa do Slavonije i Ugarske. “Vezani su uz ovaj prostor matičnim posjedom u Gorjanima. Trebamo početi sustavnije raditi na ovakvim temama, a dobar početak za to su Gorjanski koji, istina, u hrvatskoj historiografiji nisu uživali neku emocionalnu naklonost”, rekao je Andrić uz čije se ime vezuju najave da u idućim zbornicima obradi njihov kulturni i gospodarski aspekt. Dr. Josipović Batorek u svom radu, kako je rekla, bavi se crkveno-državnim odnosima nakon 1945. “Uzroci tih sukoba su dvojaki – ideološki, i bili su neizbježni, i politički između Katoličke Crkve i komunističkih vlasti koje su držale da će najviše minorizirati moć Crkve ako joj oduzmu materijalna dobra i priloge”, rekla je autorica, navodeći iz tog vremena za dvije ključne crkvene figure đakovačke biskupe Akšamovića i Bauerleina i njihovu (ne)suradnju s vlastima, uz napomenu da je potonji odbijao bilo kakve kontakte s njom, dok je Akšamović postupao mudrije, no, naglasila je autorica, ne bezrezervno, i znao kako poentirati za mjesnu Crkvu.

– Tako će Đakovačka biskupija tada biti jedina koja ima mogućnost prikupljati priloge od vjernika, no to se mijenja 1951. kada Baurelein postaje pomoćni biskup - rekla je dr. Josipović Batorek.

Ravnatelj Muzeja, mr. Borislav Bijelić, predstavio je ostale radove i njihove autore. Uz spomenute, to su mr. Ivan Andrić (Bogoslovno sjemenište, Đakovo) čiji je rad o Josipu Walingeru, svećeniku i glazbeniku, Branko Ostajmer (Hrvatski institut za povijest, Zagreb) piše o obitelji Frank i njihovoj prisutnosti u životu grada Đakova, dok Erwin Trischler (München) rad posvećuje glazbeničkoj obitelji Trischler u Đakovu od 1830. do 1986. Bijelić je predstavio svoj rad “Hrvatski orao Đakovo – osnivanje i rad tijekom 1921. i 1922. godine”, a namjera mu je bila, rekao je, pozicionirati kontekst nastanka Orlova kod nas, njihove opće odredbe, razvoj, djelovanje i na kraju preustrojavanje u križare. “Plan mi je izložba o Katoličkom orlu, no materijalnih tragova zasad još za to nema dovoljno”, rekao je Bijelić. Predstavio je kao vrlo vrijedan rad dr. Vladimira Geigera (Hrvatski institut za povijest) “Elaborat Službe državne sigurnosti Republičkog sekretarijata unutarnjih poslova SRH o razvoju i djelovanju pojedinaca iz bivših građanskih stranaka na području bivšeg kotara Đakovo”, dok se Marija Rotim (Đakovo) bavi radom o CUO-u Braće Ribar iz Đakova u 1980-im.

U Zborniku je objavljena i građa, odnosno Bibliografija o Đakovu i Đakovštini iz monografija i serijskih publikacija Središnje nadbiskupijske i fakultetske knjižnice KBF-a Đakovo koju su pripremile Ankica Landeka i Tihonija Zovko. Potom, tu je niz kritika, ocjena, prikaza i polemika, kao i izvješća o radu Muzeja Đakovštine za 2013. i 2014. te Skica strategije razvoja te kuće do 2020.

Suzana ŽUPAN

O numeraciji kuća

Zbornik 12. obuhvaća i zanimljiv rad Đakovčanina Željka Lekšića - “Numeracija kuća u Đakovu iz sredine 19. stoljeća i njihovi vlasnici”. U članku se prikazuje vrijeme i način nastanka prve numeracije kuća u gradu koja je obavljena sredinom 19. stoljeća. Priložen je popis vlasnika tih kuća, s dostupnim stanjem iz 1879. godine.